ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «АРТТЕРАПІЯ В ПРАКТИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ» ВК 07

Рівень вищої освіти	**другий (магістерський)**
Спеціальність	**053 Психологія**
Освітньо-професійна програма	**Практична психологія**
Кваліфікація	**Магістр психології**
Рік навчання	**1**
Семестр	**2**
Форма навчання	**денна**
Кількість кредитів ЄКТС	**3**
Мова викладання	**українська**

Лектор дисципліни _____

_____

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Арттерапія в практичній психології» для здобувачів ступеня магістра є формування системи теоретичних знань і практичних умінь застосування арттерапевтичних методів та технік у діяльності практичного психолога для діагностики, психокорекції та психологічної підтримки клієнтів різних вікових категорій. Мета дисципліни деталізується через такі завдання:

1. Теоретична підготовка: засвоєння основних моделей, напрямів і методів арттерапії, їхнього діагностичного, корекційного та розвивального потенціалу.

2. Практична підготовка: формування вмінь підбирати й застосовувати арттерапевтичні техніки (ізотерапію, казкотерапію, музикотерапію, пісочну терапію тощо) відповідно до запиту клієнта.

3. Робота з кризовими станами: розвиток навичок використання арттерапії в роботі з особами, які переживають психотравматичні події, зокрема пов'язані з війною.

4. Професійна рефлексія: формування вміння проєктувати арттерапевтичне заняття, оцінювати його ефективність та документувати результати роботи.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 1. Арттерапія як напрям практичної психології: теоретико-методологічні основи.	2/2/-	**Знати:** визначення й предмет арттерапії; історію її становлення (роботи А. Хілла, Е. Крамер, М. Наумбург); клінічну, психодинамічну та гуманістичну моделі арттерапії; місце арттерапії в системі методів психологічної допомоги в Україні. **Вміти:** розрізняти теоретичні моделі арттерапії за метою й механізмами впливу; обґрунтовувати вибір арттерапевтичного підходу відповідно до запиту клієнта.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 2. Ізотерапія: діагностичний і корекційний потенціал.	2/2/-	**Знати:** малюнок як проєктивний метод дослідження особистості; символіку кольору, лінії та форми в дитячому й дорослому малюнку; основні проєктивні малюнкові методики; можливості застосування ізотерапії в індивідуальній і груповій роботі. **Вміти:** проводити й інтерпретувати проєктивні малюнкові методики; організовувати ізотерапевтичне заняття з урахуванням вікових особливостей клієнта.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 3. Казкотерапія та наративні техніки в арттерапевтичній практиці.	2/2/-	**Знати:** психокорекційні функції казки; принципи створення та аналізу терапевтичної казки; метафору як інструмент психологічного впливу; вікові особливості застосування казкотерапії. **Вміти:** складати терапевтичну казку відповідно до запиту клієнта; аналізувати самостійно створену клієнтом казку чи історію; використовувати наративні техніки в індивідуальному консультуванні.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 4. Тілесно орієнтовані та рухові методи арттерапії.	2/2/-	**Знати:** теоретичні засади танцювально-рухової терапії; рецептивну й активну форми музикотерапії; тілесно-рухові техніки зняття психоемоційної напруги; особливості застосування цих методів у роботі з психотравмою. **Вміти:** добирати й проводити вправи танцювально-рухової та музикотерапії відповідно до емоційного стану клієнта; поєднувати рухові техніки з вербальною рефлексією досвіду.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 5. Пісочна терапія та робота з природними матеріалами.	2/2/-	**Знати:** метод «sandplay» (Д. Кальфф); принципи організації пісочниці та підбору фігурок; підходи до символічного аналізу пісочної композиції; можливості глинотерапії та роботи з природними матеріалами. **Вміти:** організовувати простір і матеріали для пісочної терапії; супроводжувати процес побудови пісочної композиції; здійснювати первинний аналіз пісочної картини в межах консультативної бесіди.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 6. Метафоричні асоціативні карти в арттерапевтичній практиці.	2/2/-	**Знати:** історію виникнення та класифікацію метафоричних асоціативних карт (МАК); основні техніки роботи з картами; можливості застосування МАК у діагностиці, консультуванні та коучингу; етичні аспекти застосування проєктивних карт. **Вміти:** проводити консультативну сесію з використанням метафоричних асоціативних карт; добирати колоду карт відповідно до запиту	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		клієнта; дотримуватися етичних меж під час інтерпретації образів.		
Тема 7. Арттерапія в роботі з психологічною травмою та кризовими станами.	2/2/-	**Знати:** особливості застосування арттерапії в умовах війни; специфіку психологічної допомоги ветеранам, внутрішньо переміщеним особам, дітям, які постраждали від бойових дій; техніки стабілізації та ресурсування засобами мистецтва. **Вміти:** застосовувати арттерапевтичні техніки стабілізації психоемоційного стану клієнта в кризовій ситуації; враховувати принцип «до не нашкодь» під час роботи з травматичним досвідом.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 8. Проєктування та супровід арттерапевтичного заняття.	2/2/-	**Знати:** структуру індивідуального й групового арттерапевтичного заняття; критерії підбору матеріалів і технік відповідно до запиту; підходи до оцінювання ефективності арттерапевтичного втручання; вимоги до документування арттерапевтичної роботи психолога.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		Вміти: розробляти план арттерапевтичного заняття (індивідуального або групового); оцінювати динаміку стану клієнта в процесі арттерапії; вести документацію арттерапевтичної роботи відповідно до професійних вимог.		
Теми для самостійного вивчення	-/-/58	1. Мандалотерапія як засіб психологічної самодопомоги та гармонізації емоційного стану. 2. Фототерапія у практиці психологічного консультування. 3. Драматерапія і психодрама: точки перетину з арттерапією. 4. Колажування як проєктивна та ресурсна арттерапевтична техніка. 5. Застосування арттерапії в роботі з психосоматичними розладами. 6. Використання цифрових технологій та застосунків в арттерапевтичній практиці. 7. Маскотерапія в роботі з ідентичністю особистості. 8. Арттерапевтичний супровід осіб літнього віку. 9. Групи арттерапевтичної підтримки для батьків дітей з особливими освітніми потребами.		
Всього	16/16/58			

Всього балів за поточний контроль	**40**
Залікова оцінка	**60**
Всього	**100**

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад: лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі	
		Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік
90-100	**A** (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	**B** (добре)	Добре	
75-81	**C** (добре)		
64-74	**D** (задовільно)	Задовільно	
60-63	**E** (задовільно)		
35-59	**FX** (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано
1-34	**F** (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

/

Додаткова література

1. Магдисюк Л. І., Замелюк М. І. *Арттерапія в роботі з обдарованими дітьми* : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 192 с.

2. *Арттерапія і війна: контексти і досвід практичної роботи* : колективна монографія / за заг. ред. Н. Кальки, Г. Одинцової. Львів : ЛьвДУВС, 2023. 283 с.

3. Мірошниченко О. А. *Арт-технології* : навчально-методичний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім Бук-Друк», 2024. 180 с.

4. Яланська С. П., Атаманчук Н. М., Дзюба Т. М. та ін. *Арт-терапія для відновлення та розвитку дітей дошкільного віку, які переживають травму війни* : монографія. Полтава : Видавництво ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025.

5. Паркулаб О., Дметерко Н. *Арттерапевтичні технології психологічної допомоги дітям, які опинились у складних життєвих обставинах*. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія. 2023. № 2(58). С. 31–36.

6. Атаманчук Н. М. *Психологічна підтримка дітям під час війни: ресурс арттерапії.* Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2024.

7. *Простір арттерапії: мистецтво відновлення в часи війни* : зб. наук. пр. Вип. 1(33). Київ : ІСПП НАПН України, 2023.

8. *Простір арттерапії* : матеріали XXI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції. Львів, 2024.

Інформаційні ресурси	9. Інститут соціальної та політичної психології НАПН України : офіційний сайт. URL: https://ispp.org.ua. 10. Lviv State University of Internal Affairs Institutional Repository (LvSUIAIR). URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua. 11. Українська асоціація арт-терапевтів : офіційний сайт. URL: https://uaat.org.ua.